

2021-yil

2020 - 2021 – O'QUV YILIDA O'RTA TA'LIM
MAKTABLARINING

**8 - SINF O'QUVCHILARI O'ZBEKISTON DAVLATI VA
HUQUQI ASOSLARI FANIDAN MUSTAQIL SHUG'ULLANISH
UCHUN**

IMTIHON JAVOBLARI

HUQUQ

8 - SINF

1-BILET

1. Bola huquqlari va uning kafolatlari.

Voyaga yetmagan bola o'z huquqi va qonuniy manfaatlarini himoya qilish huquqiga ega. Bolaning huquqi va qonuniy manfaatlari uning ota- onasi, ota-onasi yo' q bo'lsa, ota-onasining o'rnini bosuvchilar, vasiylik va homiylik idoralari, prokuratura, sud tomonidan amalga oshiriladi.

Voyaga yetmagan bolaning hayotiyoki sog'dig'da xavf tug'diganligidan, uning huquqi va qonuniy manfaatlari buzilganligidan xabardor bo'digan shaxslar bu haqda bola ayni paytda yashab turgan joydagi vasiylik va homiylik organiga madum qilishi shart. Shunday madumotlami olgach, vasiylik va homiylik organi bolaning huquqi va qonuniy manfaatlarini himoya qilish yuzasidan zarur choralar kodishi shart bo'dadi. Ota-ona o'z bolalarining qonuniy vakillari hisoblanadilar hamda har qanday jismoniy va yuridik shaxslar bilan bo'dadigan munosabatlarda, shu jumladan, sudda alohida vakolatlarsiz ularning huquq va manfaatlarini himoya qiladilar.

Oilada voyaga yetmagan bolaning manfaatlariga taalluqli har qanday ma'sala hal qilinayotganda bola o'z fikrini ifoda qilishga, shuningdek, har qanday sud muhokamasi yoki ma'muriy muhokama davrida so'zlashga haqlidir.

Har qanday ota-ona o'z farzandlariga o'zaro kelishib, vokiyaqin qarindosh-urugdari maslahati bilan ota-onasining ismiga ko'ra, yoki o'zlari xohlagan ismni qo'yishlari mumkin. Odatda, bolaning familiyasi ota-onaning familiyasiga qarab belgilanadi. Agar ota-ona turli familiyalarda bo'dsa, ularning kelishuviga binoan bolaga otasining yoki onasining familiyasi berilishi mumkin. Ota-onaning xohishiga ko'ra, bolaga milliy an'analarga ko'ra ota yoki ona tomonidan boboning ismi bo'yicha familiya berilishi mumkin.

2. Tovlamachilik tasnifi va uning oqibatlari.

Tovlamachilik, ya'ni jabrlanuvchi yoki uning yaqin kishilariga zo'rlik ishlatish, mulkka shikast yetkazish yoki uni nobud qilish yohud jabrlanuvchi uchun sir saqlanishi lozim bo'lgan ma'lumotlarni oshkor qilish bilan qo'rqitib o'zgan mulkni yoki mulkiy huquqni topshirishni mulkiy manfaatlar berishni yohud mulkiy yo'sundagi harakatlar sodir etishni talab qilish jabrlanuvchini o'z mulki yoki mulkka bo'lgan huquqni berishga majbur qiladigan sharoitga solib qo'yish 3 yildan 5 yilgacha ozodlikni cheklash yohud 3 yildan 5 yilgacha ozodlikdan mahrum qilish bilan jazolanadi. (JK, 165-modda).

2-BILET

1. Davlatning tuzilish shakliga ko'ra turlarini tushuntiring? (Misollar yordamida).

Davlatlar tuzilish jaxatidan oddiy (unitar) va murakkab (federativ, konfederativ) bo'lishi mumkin.

Unitar davlatda butun bir mamlakat miqyosida umumiy tizimga ega bo'lgan qonunchilik ijroiya va sud idoralari bo'ladi.

Unitar davlatning belgilari:

- yagona konstitutsiya, yagona qonunchilik tizimining mavjudligi;
- yagona armiyaga ega bo'lishi;
- yagona pul birligi amal qilishi.

- Tarkibiy kismalar ya'ni ma'muriy-hududiy to'zimalarga o'ulinishi;
- Barcha ma'muriy hududiy birliklar uchun umumiy bo'lgan solik va kredit siyosatining joriy kilinganligi;

- Yagona fuqarolikning mavjudligi.

Davlatning tuzilishi shakli uning ma'muriy-hududiy tashkil etilishidir. Unitar - lotincha so'z bulib, oddiy, yagona degan ma'noni bildiradi.

Unitar davlatdan farkli ularok federativ davlat murakkab davlat to'zilmesi xisoblanadi.

Federativ davlat bir necha davlatning birlashuvidan hosil bo'ladi. Ularning sub'ektlari shtat ulka, respublika, amirliklar deb atalishi mumkin.

Federatsiya sub'ektlari o'z ma'muriy, huquqiy bulinmalarga ega.

Ushbu davlatlar o'zaro birlashgandan keyin federatsiya a'zolari xisoblanib asosiy hokimiyat federatsiyasining markaziy organlariga beriladi.

Federativ davlatning belgilari quyidagilardir:

- Federatsiya hududi uning sub'ektlari, hududi yifindisidan iborat bo'ladi;
- Oliy qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyati federal davlat idoralariga tegishli bo'ladi;
- Federatsiyaning umumiy konstitutsiyasi uning sub'ektlari va federatsiyaning o'zi urtasidagi huquqiy munosabatlarni belgilaydi.

Qonun chiqaruvchi organlar Konstitutsiyasi sud organlari ijro etuvchi organlar umumiy xudud oliy qonun chiqaruvchi organ Vazirlar Mahkamasi oliy sud federatsiya konstitutsiyasi ikki palatali parlament

- Federatsiya sub'ektlarining har biri aloxida o'z Konstitutsiyasi o'zlarining oliy qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyati organlariga ega bo'ladi;
- Federatsiya oliy qonun chiqaruvchi idorasi odatda ikki palatali bo'ladi. Bunda yukori palata federatsiya a'zolarining manfaatlarini ifoda etadi.

Hozirda jaxonda yigirmatadan kuprok federativ davlatlar mavjud. Federatsiya va uning sub'ektlari urtasidagi munosabatlar har doim ham ijobiy bulavermaydi. Buni tarkalib ketgan Sovet ittifoki, Chexoslavakiya, Yugoslaviya kabi federatsiyalar misolida kurishimiz mumkin.

Konfederatsiya (lotincha – ittifok, uyushma) – suverentiteti va mustakilligini saklab kolgan holda biror-bir maksadga erishish uchun birlashgan davlatlar ittifoki.

Davlatlar u yoki bu maksadni ko'zlab, o'z suverentiteti va mustakilligini saklagan holda birlashishlari ham mumkin. U holda bunlay ittifok konfederatsiya deyiladi.

Konfederatsiyada yagona xudud yagona fuqarolik bulmaydi. Har bir davlat xalkaro huquqning teng huquqli sub'ekti bo'ladi.

Konfederatsiya belgilari quyidagilardan iborat:

- Mustakil davlatlar muayyan maksadlarga erishish uchun birlashadi;
- Konfederatsiya mustaxkam bulmagan to'zilma;
- Yagona xudud mavjud bulmaydi (konfederatsiyaning hududi uning a'zolari bo'lgan davlatlar hududidan tashkil topadi);
- Umumiy fuqarolik mavjud bulmaydi;
- Konfederatsiya a'zolari undan erkin chikish huquqiga ega bo'ladilar;
- Konfederatsiya a'zolari ittifok hokimiyati qonun hujjatlarini e'tirof etmaslik yoki kullamaslik (nulifikatsiya kilish) huquqiga ega bo'ladilar;
- Konfederatsiya vakolatiga uncha kup bulmagan masalalarni xal etish kiradi;
- Konfederatsiya sarmoyasi uning a'zolarining ixtiyoriy badallaridan tashkil topadi.

2. Mashina o'g'irlash.

Transport vositasini olib qochish – 5 yildan 10 yilgacha ozodlikdan mahrum qilish bilan jazolanadi. (JK, 167-modda).

3-BILET

1. Davlat tushunchasini izohlab bering?

Davlatlar tuzilish jaxatidan oddiy (unitar) va murakkab (federativ, konfederativ) bo'lishi mumkin.

Unitar davlatda butun bir mamlakat miqyosida umumiy tizimga ega bo'lgan qonunchilik ijroiya va sud idoralari bo'ladi.

Unitar davlatning belgilari:

- yagona konstitutsiya, yagona qonunchilik tizimining mavjudligi;
- yagona armiyaga ega bo'lishi;
- yagona pul birligi amal kilishi.
- Tarkibiy kismalar ya'ni ma'muriy-hududiy to'zilmalarga o'ulinishi;
- Barcha ma'muriy hududiy birliklar uchun umumiy bo'lgan solik va kredit siyosatining joriy kilinganligi;
- Yagona fuqarolikning mavjudligi.

Davlatning tuzilishi shakli uning ma'muriy-hududiy tashkil etilishidir. Unitar - lotincha so'z bulib, oddiy, yagona degan ma'noni bildiradi.

Unitar davlatdan farkli ularok federativ davlat murakkab davlat to'zilmasi xisoblanadi. Federativ davlat bir necha davlatning birlashuvidan hosil bo'ladi. Ularning sub'ektlari shtat ulka, respublika, amirliklar deb atalishi mumkin.

Federatsiya sub'ektlari o'z ma'muriy, huquqiy bulinmalarga ega.

Ushbu davlatlar o'zaro birlashgandan keyin federatsiya a'zolari xisoblanib asosiy hokimiyat federatsiyasining markaziy organlariga beriladi.

Federativ davlatning belgilari quyidagilardir:

- Federatsiya hududi uning sub'ektlari, hududi yifindisidan iborat bo'ladi;
- Oliy qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyati federal davlat idoralariga tegishli bo'ladi;
- Federatsiyaning umumiy konstitutsiyasi uning sub'ektlari va federatsiyaning o'zi urtasidagi huquqiy munosabatlarni belgilaydi.

Qonun chiqaruvchi organlar Konstitutsiyasi sud organlari ijro etuvchi organlar umumiy xudud oliy qonun chiqaruvchi organ Vazirlar Mahkamasi oliy sud federatsiya konstitutsiyasi ikki palatali parlament

- Federatsiya sub'ektlarining har biri aloxida o'z Konstitutsiyasi o'zlarining oliy qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyati organlariga ega bo'ladi;
- Federatsiya oliy qonun chiqaruvchi idorasi odatda ikki palatali bo'ladi. Bunda yukori palata federatsiya a'zolarining manfaatlarini ifoda etadi.

Hozirda jaxonda yigirmatadan kuprok federativ davlatlar mavjud. Federatsiya va uning sub'ektlari urtasidagi munosabatlar har doim ham ijobiy bulavermaydi. Buni tarkalib ketgan Sovet ittifoki, Chexoslavakiya, Yugoslaviya kabi federatsiyalar misolida kurishimiz mumkin.

Konfederatsiya (lotincha – ittifok, uyushma) – suverentiteti va mustakilligini saklab kolgan holda biror-bir maksadga erishish uchun birlashgan davlatlar ittifoki.

Davlatlar u yoki bu maksadni ko‘zlab, o‘z suverentiteti va mustakilligini saklagan holda birlashishlari ham mumkin. U holda bunlay ittifok konfederatsiya deyiladi. Konfederatsiyada yagona xudud yagona fuqarolik bulmaydi. Har bir davlat xalkaro huquqning teng huquqli sub’ekti bo‘ladi.

Konfederatsiya belgilari quyidagilardan iborat:

- Mustakil davlatlar muayyan maksadlarga erishish uchun birlashadi;
- Konfederatsiya mustaxkam bulmagan to‘zilma;
- Yagona xudud mavjud bulmaydi (konfederatsiyaning hududi uning a‘zolari bo‘lgan davlatlar hududidan tashkil topadi);
- Umumiy fuqarolik mavjud bulmaydi;
- Konfederatsiya a‘zolari undan erkin chikish huquqiga ega bo‘ladilar;
- Konfederatsiya a‘zolari ittifok hokimiyati qonun hujjatlarini e’tirof etmaslik yoki kullamaslik (nulifikatsiya kilish) huquqiga ega bo‘ladilar;
- Konfederatsiya vakolatiga uncha kup bulmagan masalalarni xal etish kiradi;
- Konfederatsiya sarmoyasi uning a‘zolarining ixtiyoriy badallaridan tashkil topadi.

2. Tuhmat nima? Tuhmat qilganlik uchun qanday jazo qo‘llaniladi?

Tuhmat qilish, ya’ni bila turib boshqa shaxsni sharmanda qiladigan uydurmalar tarqatish shunday harakatlar uchun ma’muriy jazo qo‘llanilganidan keyin sodir etilgan bo‘lsa eng kam oylik ish haqining 200 barovarigacha miqdorda jarima yoki 2 yilgacha ahloq tuzatish ishlari bilan jazolanadi. (JK, 139-modda).

Ushbu imtihon javoblarini olish uchun telegramdan [@uzimtihon_admin](#) ga yoki telegram orqali [+998 99 394 2820](#) raqamiga bog‘laning.

Imtihon bileti narhi

8 ming so‘m

To‘lov klik yoki payme orqali

BOG‘LANISH FAQAT TELEGRAM ORQALI

Telefon qilinganda yoki SMS yozilganda javob bermasligim ehtimoli yuqori